

Василь Вишиваний (справжнє ім'я – Вільгельм Франц фон Габсбург-Лотрінген, 1895–1948) – австрійський архікнязь і представник однієї з найславетніших європейських монархічних династій, видатний український військовий і політичний діяч, дипломат і поет. Його ім'я нерозривно пов'язане з боротьбою за українську державність – як полковника легіону Українських січових стрільців і захисника української культури.

Народившись у родині Габсбургів, Вільгельм зростав на узбережжі Адріатики, у багатомовному й культурно різноманітному середовищі. З дитинства він багато подорожував і цікавився історією народів Європи. У юнацькому віці, порушивши придворні правила, Вільгельм інкогніто вирушає до українських Карпат, де відкриває для себе світ гуцульських звичаїв, мову і дух свободи українського народу. Ця подорож назавжди змінила його світогляд і згодом визначально вплинула на його рішуче бажання стати активним учасником української боротьби не лише за культурну самобутність, а й за політичну незалежність.

Під час Першої світової війни Вільгельм очолив український полк у складі австро-угорської армії. Він досконало опанував українську мову, глибоко вивчив історію та традиції, а подаровану солдатом вишиванку поєднував із військовим одностроем, перетворивши її на символ особистої відданості Україні. Коли УНР переживала кризу довіри та авторитету, багато хто бачив

Пам'ятна монета

130 років від дня народження Василя Вишиваного

у ньому можливого лідера держави. Так народилася постать Василя Вишиваного. Після поразки визвольних змагань Вишиваний емігрував до Відня, а згодом – до Парижа. В еміграції продовжив дипломатичну боротьбу: налагоджував контакти з українською діаспорою, із західними політичними колами, шукав союзників серед впливових діячів Європи.

*“До збрui! До збрui стрільцi!
І рiдну краiну спасайte!
Повстанте як вiрнi козацькi сини,
Героями в хату вертайte!”* – писав вiн у збiрцi
“Минають днi”, присвяченiй пам'ятi бойових
побрatiмiв – україnських сiчовикiв.

Влітку 1947 року радянські спецслужби викрали Василя Вишиваного на вулиці Відня. Попри допити та фізичний тиск, він не зрікся своїх переконань і до останнього говорив українською. Рівно через рiк загинув у камерi Лук'янiвської тюрmi в Києвi. Мiсце його поховання залишається невiдомим.

Сьогоднi постать Василя Вишиваного повертається в українську iсторичну пам'ять як приклад незламної волi, глибокої вiдданостi та безкомпромiсного служiння iдеалам свободи – свободи, яка потребує вибору, здатного змiнити долю цiлої нацiї.

Художник – Святослав Іваненко.
Скульптори: Анатолiй Демяненко, Володимир Атаманчук.

130 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВАСИЛЯ ВИШИВАНОГО

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Введення в обіг

22 серпня 2025

Метал

нейльзибер

Діаметр

31,0 мм

Категорія якості карбування

спеціальний анциркулейтед

Гурт

рифлений

Тираж

до 50 000 шт.

ПАМ'ЯТНІ МОНЕТИ • 2025 • ВИДАТНІ ОСОБИСТОСТІ УКРАЇНИ